

L'eterna possibilitat de la guerra

«Les sancions europees contra Putin fan tot l'efecte d'un harakiri de cara al fred d'aquest hivern»

[Aquí podéis leer el artículo en versión castellana]

Qui arribi per primera vegada a la ciutat de Mitrovica se sorprendrà en descobrir que el riu Ibar separa els seus habitants en dues meitats. Al nord pengen banderins amb els colors serbis i hi ha una estàtua del tsar Lazar, que va caure a la batalla de Kosovo contra els otomans. Al sud hi ha banderes albaneses i estàtues dels guerrillers d'UÇK. Cap al 2001, dos anys després dels bombardejos de l'OTAN, el govern francès va adjudicar a la constructora Freyssinet la rehabilitació del pont nou. Pierre Lottici va dirigir un equip format per obrers serbis i albanesos. Els seus noms van quedar enregistrats en una placa com a símbol d'unitat entre les dues comunitats. El símbol, és clar, parla més d'un desig que d'una realitat.

Aquests dies han saltat novament les costures. Diumenge passat van sonar trets mentre s'esgargamellaven les sirenes antiaèries al nord de la ciutat. El president serbi, Aleksandar Vučić, va denunciar que l'exèrcit kosovar anava ordint un atac. L'OTAN va advertir que estava preparada per posar-hi ordre. Tot va començar per la vella guerra de les matrícules. Fa molt de temps que els vehicles circulen sense matrícula al nord del riu. Hi ha serbis que només adhereixen les plaques quan es veuen obligats a travessar el sud. Allí els distintius kosovars són llei.

Aquesta baralla fugaç, una més entre altres baralles sense ressò mediàtic, ha despertat els pànics de la guerra. No només de la guerra de Kosovo o de les altres guerres iugoslaves, sinó sobretot de la guerra més o menys sorda que lliura l'OTAN contra l'Orient. A ningú no se li escapa que Pristina opera sota l'àrea d'influència de Washington i que Belgrad manté una relació amistosa amb Moscou. Mentre Alemanya torna a la crema de carbó i assaja mesures draconianes d'estalvi energètic, Sèrbia ha tancat un acord que garanteix el subministrament de gas rus. Les sancions europees contra Putin fan tot l'efecte d'un harakiri de cara al fred d'aquest hivern.

El 1989, poc abans de la caiguda del mur de Berlín, Slobodan Milošević va commemorar a Kosovo Polje el sisè centenari de la derrota del tsar Lazar davant els otomans. La narrativa oficial xifra el començament de les guerres iugoslaves en aquella visita. Una interpretació alternativa de la història, tot i això, suggereix que la premsa occidental va oferir una versió falsificada de l'esdeveniment per demonitzar el president iugoslau i justificar la intervenció militar en territori socialista. És difícil comprendre el destí dels Balcans fora del context de la guerra freda.

Aquesta setmana, la visita de Nancy Pelosi a Taiwan ha provocat una controvèrsia que apel·la una vegada més a les tensions entre imperis. Taipei no és Kosovo Polje. No és Berlín separada per un mur, no és Mitrovica tallada per un riu, ni tampoc és la línia del front del Dombàs, però és un d'aquells territoris en disputa el nom dels quals evoca l'eterna possibilitat de la guerra. Com si no haguéssim tingut ja prou.